

II Всеукраїнська Конференція по с.-г. освіті

нещодавно відбулася в помешканні Харківськ. с.-г. інституту. З'їхалося на конференцію 328 представників різних установ по сільсько-госп. освіті. Було пророблено в секціях кілька десятків докладів. При конференції було влаштовано виставку експонатів шкільних закладів, громадських та державних установ. На виставці кращі експонати преміювалися і відзначалися похвальними відзивами. Конференцією було вирішено кілька важливих питань

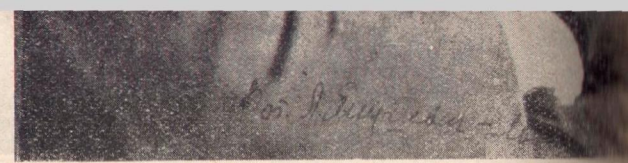

Поет В. Бобивський

Редактор української газети „Світло“ у Львові. Тільки недавно він вийшов із львівської в'язниці, куди засадила його польська влада. Там він написав велику поему „Смерть Франка“. В. Бобивський належить до генерації молодих галицьких поетів, що зрозуміли звідки йде визволення галицької бідноти з під шляхетського ярма. Це один з найкращих сучасних поетів Галичини, поет революціонерів. Він випустив кілька книжок

320 представників різних устанів по сільсько-госп. освіті. Було проведено в експозиції кілька десятків докладів. При конференції було влаштовано виставку експонатів шкільних закладів, громадських та державних установ. На виставці кращі експонати преміювалися і відзначалися похвальними відзивами. Конференцією було вирішено кілька важливих питань

Поет В. Бобинський

Редактор української газети „Світло“ у Львові. Тільки недавно він вийшов із Львівської в'язниці, куди засадила його польська влада. Там він написав велику поему „Смерть Франка“. В. Бобинський належить до генерації молодих галицьких поетів, що зрозуміли звідки йде визволення галицької бідноти з під шляхетського ярма. Це один з найкращих сучасних поетів Галичини, поета революціонерів. Він випустив кілька книжок своїх поезій, відзначених як галицькою, так і нашою критикою. Зараз В. Бобинський перебуває у Львові

На вулиці містечка на Чернігівщині діти бавляться у гру „в Червону армію“. В овалі: скалки нового побуту в наших селах. Ясла дитячі в с. Олександрівці, Баршпольського району, Київської окр. Поволі й наше село, навіть темне село, що так вороже ставилося „до витівок комуні““, зрозуміло значіння притулків для селянських дітей. Селяни з великою огою тепер віддає своїх дітей до притулків, особливо під час жнив. На селянські дитячі притулки зараз звернено особливу увагу, бо там кувься новий побут

СВЯТО БІЛОРУСЬКОЇ КУЛЬТУРИ

Стаття Іл. Барашки

З національним відродженням Радянської Білорусі забувало молоде літературне життя.

Свято трьохрічної громадської і літературної діяльності Всебілоруського Об'єднання поетів і письменників „Маладняк“ (28 листопаду), було святом молоді білоруської культури.

В 23 році нечисленна організація „Маладняк“ веде вперту роботу об'єднання літературних сил Білорусі.

Першого ж року засновуються філії по окружних містах, а також в Гомелі та Москві.

Перший рік — період жвавої організаційної роботи, численного зросту організації.

Протоколи, статті, декларації, виїзди на місця, виступи, масові вечірки, — ось чим характерний перший період роботи.

На другому році „Маладняк“ організаційно оформлюється, поглиблює творчу й студійну роботу, створює особливу молодняцьку літературу — видає біля 50-ти книжок поезій, прози, п'єс.

В той час в організації працюють такі поети й письменники:

Чарот, Дубовка, Вольни, Александровіч, Дудар, Пушча, Трус, Якимович, Кузьма Чорни, Зарецький, Звонік, Бобрик, Пфляумбаум, Тумілович, Вишневецька, Бандарина, Лявони, Мараков й ін. товариші, що вже виявили своє творче обличчя.

* * *

На другому році існування відбувається перший Всебілоруський з'їзд поетів й письменників „Маладняк“.

В основу своєї роботи молоді письменники кладуть постулати Компартії, бо лише на ідейним керівництвом партії може творитися дійсно здорова молода білоруська література.

З'їзд особливу увагу звертає на марксистську освіту молоді, на ознайомлення з формально-мистецькими досягненнями літератури сусідів Білорусі, молодь мусить поширити рямці вибирання мистецьких досягнень за коду й сходу, а також народньої творчості.

* * *

товаришів на чолі з поетом Іл. Дубовкою відко-
лолися від „Ма-
ладняка“ й ство-
рили власне об'є-
днання — „Уз-
вишша“. На 4-му
році існування
„Маладняк“ здо-
був собі почесне
місце як творець
нової білорусь-
кої, молодняць-
кої літератури,
на був великої
популярності
серед селянськ.
та робітничих
мас Білорусі.

творче обличчя.

* *

На другому році існування відбувається перший Всебілоруський з'їзд поетів й письменників „Маладняк“.

В основу своєї роботи молоді письменники кладуть постулати Компартії, бо лише на ідейним керівництвом партії може творитися дійсно здорова молода білоруська література.

З'їзд особливу увагу звертає на марксистську освіту молоді, на ознайомлення з формально-мистецькими досягненнями літератури сусідів Білорусі, молоді мусять поширити вбирання мистецьких досягнень заходу й сходу, а також народньої творчості.

* *

Після з'їзду „Маладняк“ широко розгортає свою організаційну й творчу роботу.

Видавництво „Маладняк“ видає понад 70 друкованих аркушів нової художньої літератури.

Літературні філії по окружних містах Білорусі, філії у Москві, Гомелі, Ленінграді, театральна секція у Вітебську, значний письменницький актив у Мінську, літстудії, гуртки на місцях—ось літературно-громадські досягнення „Маладняка“ на порозі 4-го року існування. Наприкінці треба ще зазначити, що завдяки зросту організації та непогодженості зі структурою останньої шість

Група організаторів білоруського об'єднання письменників і поетів „Маладняк“ на чолі з М. Чаротом (по середині). Угорі — Кость Калиновський білоруський повстанець 1863 р. організатор „Червоного Жонду“ Білорусі. Повішений генералом Мурав'їовим Кость Калиновський нині є героєм білоруських п'єс, кінофільмів, молодої прози, поезій.

Ол. Ведміцький

НА ПАСІЦІ

На полі розістлав хтось плахту
І перетнув гілками долину...
Дзвенять бджілки у даль строкату,
Натягуючи золоту струну.

Сіткують і сріблять над озером гречаним
Мільйони крил, мов мідяні дроти...
А вулики відкрили вічка - крани
І точать бризки золоті.

О, дух гречок, масний, солодко - п'яний
І білий шум твоїх озерних вод!
Я йду у вир такий земний, гречаний,
Де що ні вулик — то й завод.

Гудуть дроти (п'ють медяне повітря)
І славлять на степах наш творчий труд...
Мої чуття наточені, як вістря
І я в озера праці знов пірнув.

КВІТКА БАРА

Оповідання Луї Делюка

КОЇЛОСЬ це одного червневого вечора у тій частині старого Марсельського порту, де вся ота сітка крамничок є не що інше, як притон роспусти. Всі вони збудовані на один зразок. Їх власники скидаються один на одного своєю ненажерливістю, брудом та вбранням.

Це та частина порту, де в любий час дня і ночі неможливо пройти так, щоб вас пропустили... Вас без кінця зупиняють. Вам обіцяють... пропонують...

— Послухай мій кучерявенький! Прийди, га?...

— А це ти, моя ягідко...

Ті, що бажають, можуть сховатися за порт'єрою любої крамнички, яка радо опуститься дбайливою рукою хазяїна в любую хвилину. Але і тут ви будете чути ті ж специфічні розмови.

І коли ви не звертаєте уваги на їхні пропозиції, на вас поспілеться градом лайки: — Ти не хочеш, чорт з тобою, залишайся сам, сволочі!...

ЗБЛИЖЕННЯ СРСР З ТУРЕЧЧИНОЮ

Звичайно матроси після де-кількох тижнів плавання далеко від жінки, зупинившись в порту на короткий час найбільш дають згоду. Сутінки вони люблять спускатися і над цією частиною порту. І здавалося ніби сотні провітрів, що пробивалися із-за порт'єр, світло від лихтарів, променясті снопи манів... все це бореться з наступаючою темрявою. В повітрі стояв неподобний запах. І не легко було розглядати, а чи йде він од води старої темної притони, од базара, що поблизу, а чи від цих темних вулиць...

Зачіпні пісеньки було чути на всіх перехрестках і кафе цієї убогої вулиці.

В перших поверхах були кімнати тільки для любови.

Алкоголь займав своє місце.

Ну скажіть, як це можна бути в Марселі і не відвідати „гетер“ старішого марсельського порту? Характерне те, що ці установи освітлені традиційними прекрасними різнокольоровими лампами і найновішими лихтарями. Мовчання нічній піяніно є невід'ємна належність.

І бог, охоронник вахти, заохочуючи бажання рома, збільшує брутальність, бажання танця, який кінчається в іншому місці...

У Топінелі було тихо в цей вечір. Був час відпочинку. Тут улаштувалися для того, щоб потім грати в карти, щоб дешево продавалися дорогі манільські сигари. Тут старались наповнити стакан за стаканом так, щоб це не кидалось у вічі гостеві. Тут провадилися палкі розмови про гру. Сам хазяїн п'є нарівно з гостями, силкуючись увійти у їхнє довір'я. Його жінка робила те ж, правда, млявіше, але не без того, щоб пофліртувати зі своїми гостями.

Коло дверей мугикала скрипка. Механічне піаніно мовчало. Дерев'яний налощуваний лаком прилавок був оздоблений мизерним горшком, де красувався на своїй тонкій стеблині тюльпан.

Все було патріархально-спокійно. Сутінки продовжували густи шати. Десять прокричала сирена.

Топінелі вигнав останнього п'яного, що хотів пропити решту свого заробітку, і взявши його повний стакан промовив:

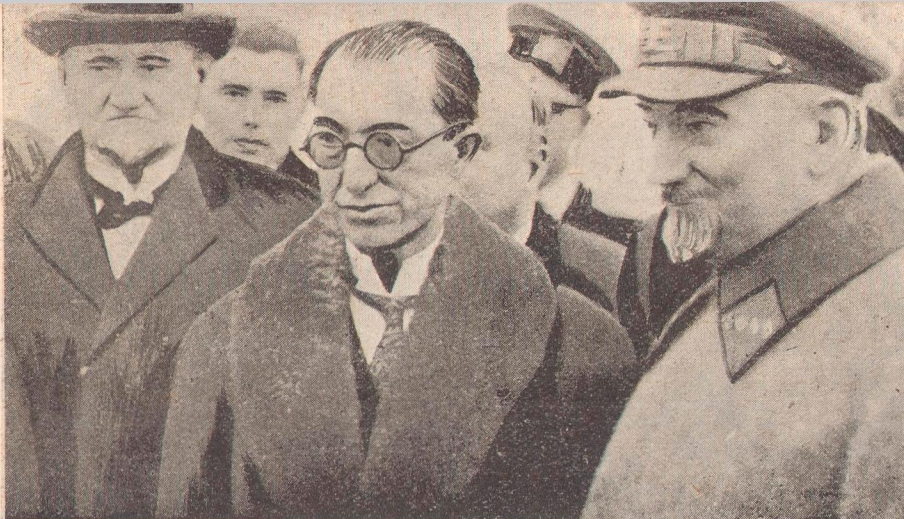
— О він надто повний, треба його спорожнити!...

Сара Топінелі безцеремонно поправляла спідницю.

Матроси безупинно входили і виходили. Двері не зачинялися. В крамничку всунувся гурт матросів, вони тільки що висадилися з надією підкріпитися вином і сонцем. Ніхто не п'яний. Правда, ще нема й 10 хвилин, як вони ступили на землю.

Грімаль і Каро наспівували напів-голосно. Всі були обтяжені пакунками, перев'язаними шворками, мішками із білого полотна і тонкими солом'яними кошиками.

Топінелі привітно всміхнувся. Він побіг, щоб узяти ключі, плани, засвітити якомога більше ламп і задніх дверей покликати Сару.

Угорі — Представник УСРР тов. **Шліхтер**, Турецький міністр закордонних справ **Тевфік-Рушді-бей** та Нарком закордонних справ СРСР т. **Чичерин**. Внизу — Зустріч **Тевфік-Рушді-бея** в Одеському порту.

гостями.

Коло дверей мугикала скрипка. Механічне піаніно мовчало. Дерев'яний налощуваний лаком прилавок був оздоблений мизерним горшком, де красувався на своїй тонкій стеблині тюльпан.

Все було патріархально-спокійно. Сутінки продовжували гуляти. Десь прокричала сирена.

Топінелі вигнав останнього п'яного, що хотів пропити решту свого заробітку, і взявши його повний стакан промовив:

— О він надто повний, треба його спорожнити!...

Сара Топінелі безцеремонно поправляла спідницю.

Матроси безупинно входили і виходили. Двері не зачинялися. В крамничку всунувся гурт матросів, вони тільки що висаджували з надією підкріпитися вином і сонцем. Ніхто не п'яний. Правда, ще нема й 10 хвилин, як вони ступили на землю.

Грімаль і Каро наспівували напів-голосно. Всі були обтяжені пакунками, перев'язаними шворками, мішками із білого полотна і тонкими солом'яними кошиками.

Топінелі привітно всміхнувся. Він побіг, щоб узяти ключі, паку-

ки, засвітити якомога більше ламп і з задніх дверей покликати Сару.

Дівчата вже прийшли... Вони почували матросів. Правда, спочатку почували себе ніяково. Але поволі алкоголь поліпшував справу...

Альвір уже тиснув руку Рафін, Мадлена Прюнель сіла на коліна Цезаря, Пеш Верт скинув піджак, почувавши „духоту“. Помпон надто верещала.

Сара Топінелі зі специфічним усміхом оголосила:

— Я приготувала кімнати.

Але дівчаткам не до того. Вони зацікавлені пакунками.

— Що ти привіз?

— А ти?

— А ти?

Кожний хоче похвалитись своїм багатством. О, їм велике задоволення бачити ці погляди тут над ранок біля свого майна.

Тут були і шовковий фуляр, і вишитая вуаль і пряности і роги убитої тварини, і чудова колекція кішталів.

Чути було нещирий сміх.

Реш вилив кружку червоного вина у рот Каро. Альвір зник з однією блондинкою.

— Як тебе зовуть? — запитав він.

— Мене зовуть Шкурою, мій рідний

Сара Топінеді дала їм ключ від 5...

— Скажи, артист, а що ти привіз із Турції?

Це Ріфіж запитала у Міліті.

— Я привіз, ось це,—була відповідь.

І він показав на щось невідоме, що ховалося між столом і стільцем.

— Що се таке, мій рідний?

Там ховалася дівчинка з мідяним обличчям.

— Це японка? Індуска?

Її почали розглядати. Нечула, налякана, закутана в якесь безформне вбрання вона і собі розглядала тих, що оточували її. Засоромилась, але владник її заспокоїв.

В чім річ? Вона куплена ним просто з додержуванням правил за 85 франків. Анамітка. Чотирнадцять років. От і все.

За оповіданням випили ще. Стакани заговорили. Один, і другий. І коли всіх до купи взяти—вони можуть розповісти немало історій. Самітна Анамітка роздивлялась навколо. Що вона бачила в житті? Нічого.

Підлога була залита вином, замазана голандською сажою і запльована. Гамір заглушив музику. Мужчини були суворі, жінщини надто заголені і внолочені.

Несподівано погляд дівчинки упав на квітку.

Там у другім кінці зали була невідома квітка.

О, як вона далеко! Анамітка простягла рук, але злякавшись своєї сміливості відсмикнула її. Вона ніколи не буде тримати її в руках...

Тепер між усіма була тут єдність. Матроси загубили розум, а жінщини перейшли всі межі безсоромності.

Хтось нагадав танцювати. Сара завела механічне піаніно. Вальс... Полька... Народні співанки і танок почався. Або правдивіш: стукали ногами, китались і падали...

Грімаль вовтузився біля Жавот, що взяв у виміну Мадлен. Каро залишив залу зі словами:

— Піду у двір, щоб не поїхати тут до Риги..

Танок став шаленим. Скаженіли.

І справді ніби моряки і їхні жінщини родилися одне для одного.

Так, цивілізований захід знає чим тріти. Який жах! Зогниваюче до зогниваючого!...

Анамітка покинула свій притулок.

Її помітили. Матрос, що не міг нічого

Гримання дверима, стрибання, стогін поранених—ось що залишилось від бойовища.

І тільки тишина, ніч і ця дівчинка...

Вона помацки кралася через мертво п'яних, чи просто мертвих до прилавка, де підносилась ця невідома квітка. Так, вона, Анамітка, була ще зовсім дитина!

Вона прагне з побожністю заволодіти нею. Вона в захваті розглядатиме пелюстки і стебельце.

Трохи помітний відблиск од розбитого вікна химерно освітлював квітку. Дівчинка замріяла... Вона тяжко зітхнула і взяла...

Та даремно! Квітка не пахне. Це ще смутніше, ніж умираюче кохання.

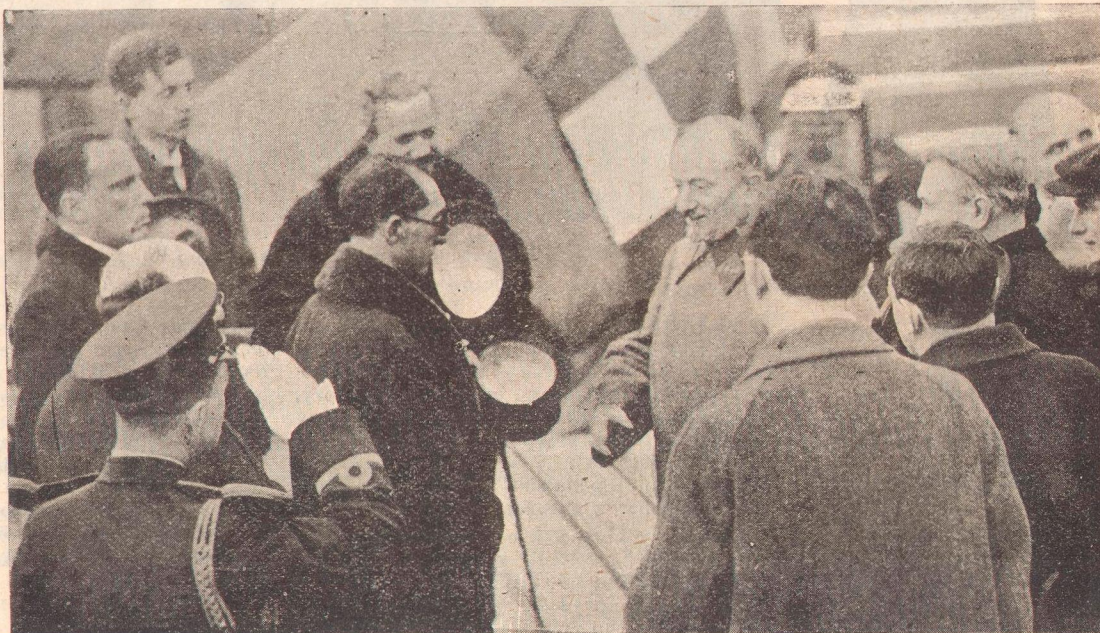
Анамітка в задумі ламає стебельце. Квітка падає.

Вона уже мріє про інше.

Піаніно більше не грає...

З франц. переклав А. Б.

ЗБЛИЖЕННЯ СРСР З ТУРЕЧЧИНОЮ

...не злякавшись своєї сміливості відсмикнула її. Вона ніколи не буде тримати її в руках...

Тепер між усіма була тут єдність. Матроси втратили розум, а жінки перейшли всі межі безсоромності.

Хтось нагадав танцювати. Сара завела механічне піаніно. Вальс... Полька... Народні співанки і танок почався. Але правдивіш: стукали ногами, хитались і падали...

Грімаль востузився біля Жавот, що взяв у наміну Мадлен. Каро залишив заду зі словами:

— Піду у двір, щоб не поїхати тут до Риги...

Танок став шаленим. Скаженіли.

І справді ніби моряки і їхні жінки родилися одне для одного.

Так, цивілізований захід знає чим тріти. Який жах! Зогниваюче до зогниваючого!...

Анамітка покинула свій притулок. Її помітили. Матрос, що не міг нічого второпати, наближався до неї.

Обхопив. Вона захищалась. Міліті перестав танцювати і в один мент опинився біля матроса. Лайка. Бійка. Дужі кулаки. Ножі і два чоловіка счепились...

Що скоїлось, ніхто до пуття не знав.

Всі розрізнилися на два табори. Галас, стукотнява, тюкання, лайка...

Дівки знущались над дівчинкою. Міліті був забитий, суперник надто поволочений і увесь в крові. За Анаміткою стежили. Вона напівгола все ж таки викрутилась і сховалась. Генеральне бойовище продовжувалось.

Про Анамітку забули. Вона причайлась в чутку виснажена борнею.

Піаніно продовжувало грати...

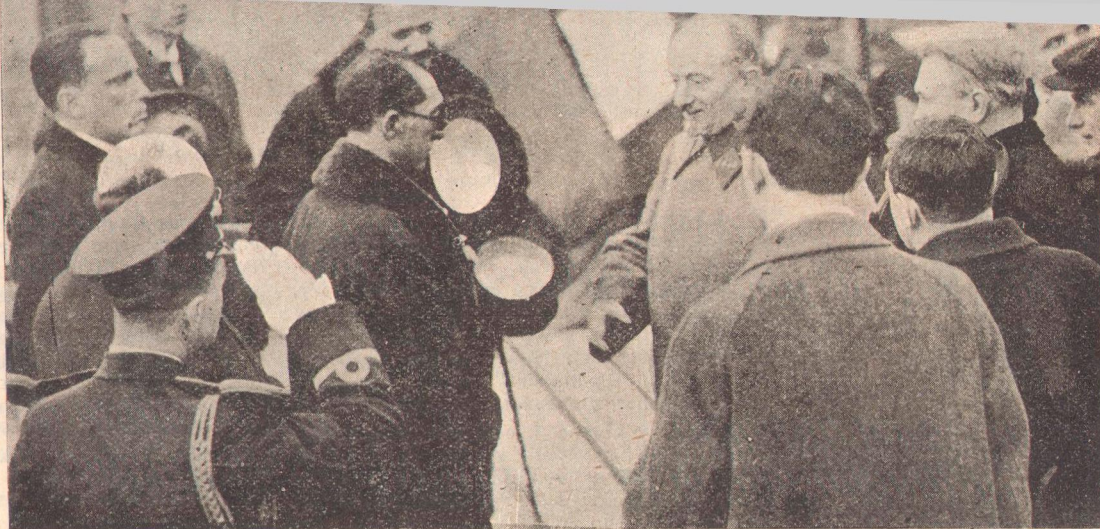
Кров текла рікою.

Сара поспішила за поліцією...

Топінені кидав на счеплених корзини з-під пляшок. Хтось загасив світло. Більш не визнавали один одного.

Дівчинка залишила свій кут. Остання лампа погасла. Хтось розбив вікно. Бійка продовжувалась.

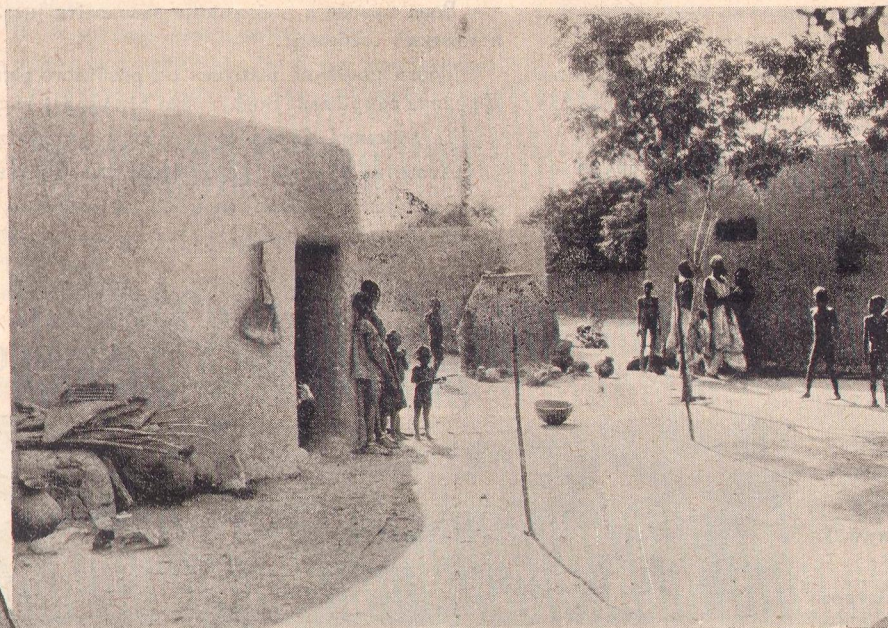
— Поліція — почувся наляканий голос.

Угорі—т. Чичерин вітає Тевфік-Рухді-бея на пристані військового меду. Знизу—тов. Чичерин повертається на катері з турецького крейсера „Гамідіє“.

ФРАНЦІЯ Й НЕГРИ

Стаття А. Вотаженка

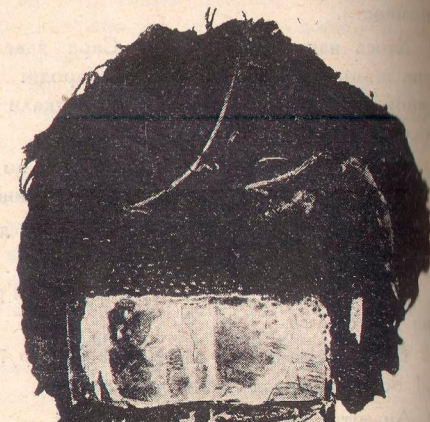
Негритянське село. Центр. Африка

НЕДАВНО балет Дягтелева, що виставив „Жака“ Е. Саті, воскресив картину масової появи негрів в Європі — це паризька міжнародна виставка 1900 року, час перших „кек-усків“. З цього власне часу починає ширитися в Європі мода на негритянське — спершу на негрів — групів „бузкових негрів з Сан Франциска“, потім — серйозне захоплення негритянською штукою...

Війна укріпила і політично-економічно обґрунтувала намічені тенденції, Франція перевірила, що, завдяки низькому рівню розвитку й релігійним забобонам, цвітне військо найнадійніше, що Африка, величезний людський резервуар. — підпора воєнної сили

конкурент Форда в Європі (він, між іншим довів ціну легкового автомобіля до 700 карб.). Експедиція Ситроена до Центральної Африки, мета якої була рекламувати автомобілі, довівши витривалість їх (ці автомобілі проїхали пісками, болотами й по камінню центрально-африканських пустель — Сахари й інш.), була поставлена культурно. В цій експедиції брали участь видатні фахівці зоологи, геологи, ботаніки, етнографи й т. ін.; вони зібрали надзвичайно цінні

Негритянське село. Центр. Африка

НЕДАВНО балет Дятелева, що виставив „Жака“ Е. Саті, воскресив картину масової появи негрів в Європі—це паризька міжнародна виставка 1930 року, час перших „кек-усків“. З цього власне часу починає ширитися в Європі мода на негритянське—спершу на негрів—групів „бузкових негрів з Сан Франциско“, потім—серйозне захоплення негритянською штукою...

Війна укріпила і політично-економічно обґрунтувала намічені тенденції, Франція провірила, що, завдяки низькому рівню розвитку й релігійним забобонам, цвітне військо найнадійніше, що Африка, величезний людський резервуар,—підпора воєнної сили Франції. Далі, Французька тяжка індустрія, що розвинулася після приєднання вугляного Саарського басейну, належного раніш Німеччині, взялася до організації колоніального африканського ринку, де Франція працює майже монополюю.

Та щоб опанувати ринком, треба його вивчити. Почалися серйозні експедиції вглиб Африки, не стільки для того, щоб зажити слави у битвах з тиграми, як у Кіплінга, як для того, щоб серйозно пізнати природу і жителів колоніальних країн. Дуже вдачні були експедиції, що організував Ситроен, автомобільний король Франції, щасливий

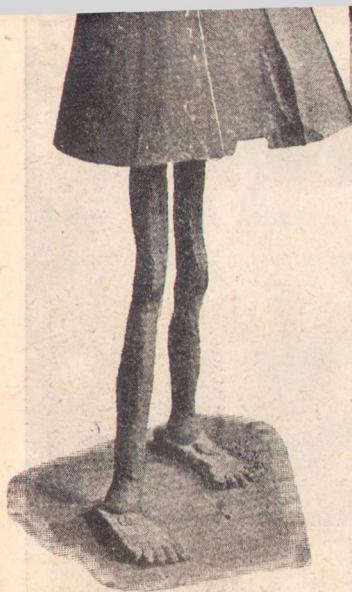
конкурент Форда в Європі (він, між іншим довів ціну легкового автомобіля до 700 карб.). Експедиція Ситроена до Центральної Африки, мета якої була рекламувати автомобілі, довівши витривалість їх (ці автомобілі проїхали пісками, болотами й по камінню центрально-африканських пустель—Сахари й інш.), була поставлена культурно. В цій експедиції брали участь видатні фахівці зоологи, геологи, ботаніки, етнографи й т. ін.; вони зібрали надзвичайно цінні матеріали, систематизовані тепер і виставлені в кількох залах Лувру.

Чудові колекції дають нам поняття про таємничу, маловідому досі Чорну землю. Тут ми бачимо й речі домашнього вистку, і зброю, речі залізні й кам'яні, і своєрідні орнаментом тканини, і барвисте стінне малювання—химерної форми й барв звірів і птиць, і каміння, і комах. Бачимо тут і фільм, що зняла експедиція, чудові фотографії, малюнки А. Яковлева, що живо малюють усю дорогу від Марокка, через мальовничу країну Чад, до Мадагаскару, де людей з широкими вилицями, із здоровими щелепами заступають гарні люде семітичного типу.

Африкою цікавляться купці—по комерційному, художники—з естетичного погляду, і ті й другі під звуки „джаз-банду“, що лунають в численних дансингах. А коли зазирнете в середину, в маленьку задку, то побачите пари, що в тісноті одбивають епілептичний ритм негритянського чарльстона, а нам ними—горячий профіль чорного музики, що б'є в барабан і вигукує пісню до танців.

Але в „мода на негрів“ серйозніша і значучіша. В мистецтві, головне в скульптурі, „негри“ заступили перестарілий кубізм. На старовинні статуї мурунів і художньо розмальовані маски (ними негри закривають обличчя, виконуючи релігійний ритуал), що мало кого цікавили років 10—15 тому, ціна тепер дуже піднялася і антиквари женуться за ними, як за Рубенсом.

Негритянський вплив помітний і в творчості сучасних художників. До речі, зауважу, що добра збірка негритянських матеріалів є в Ленінграді, а одним з найкращих знавців негритянської скульптури був наш покійний вчений В. Марків; книга його на цю тему вийшла під час революції.

Ебо, або Гбо,—геній війни й перемоги (Трокадеро)

Характерники—ворожити

Угорі—жінка з країни Зіндер. Нижче—машкара для релігійного танку (Трокадеро)

ЖОВТНЕВІ ДНІ НА СЕЛІ

Урочистий похід селян в день святкування 9 роковин Жовтня в селі Матвій Курган, Таганрозької округи.

Село Матвій Курган, Таганрозької округи. Мітинг на майдані в день Жовтневого свята.

ФАНТАЗІЯ ЧИ ДІЙСНІСТЬ?

(Пловучі острови серед Атлантичного океану)

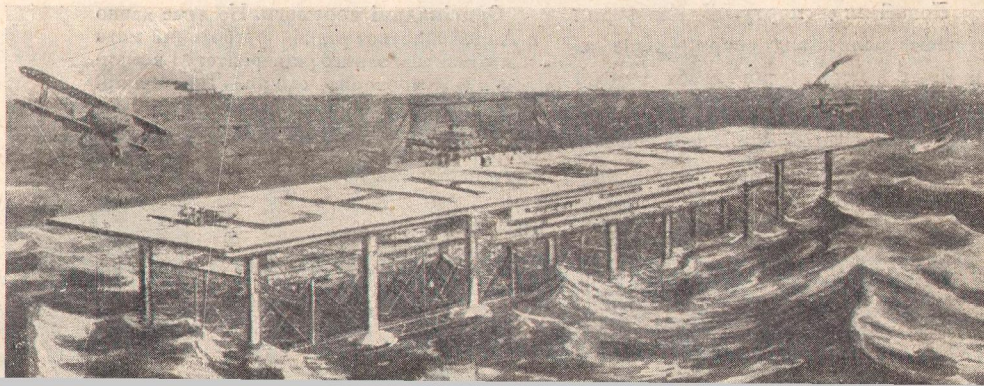
Це було кілька місяців тому, в невеличкому хуторі, що причаївся в гні лісів штату Делава́ра, в Північній Америці. Широкоплечий, чепурно одягнений чоловік стояв над невеличким ставком, з дивовижною штучкою в руках. Це був великий металевий лист з круглими підпорками, до яких були прироблені гостроверхі циліндри, а трохи відступивши від них — невеличкі диски. Чоловік перекинувся через огорожу, що йшла навколо ставу, бережно пустив таємничу річ на воду. Дзеркало ставу ледве-ледве захвилювалось, дивна споруда стала поволі тонати і, поринувши більш, як на три чверти, стала нерухомо, висячись над водою своєю плоскою блискучою площадкою.

Тоді чоловік прикріпив до одного боку цієї речі невеличкий якір з поплавцем, а коло нього помістив маленьку модель океанського пароплаву. Потім підійшов до довгої лопатки, на половину затопленої в ставку, і став рушати її. Лопатка, як дзеркало, поверхня води забрижилася, захвилювалась, і незабаром ставок став подібний до розбурханого коротким штормом моря. Хвилі що ходили по всьому ставу, миттю підкидали пароплавець; він не витримав цього скаженого танцю і перекинувся, пішов на дно.

Та дивна річ! В той час, як поверхня ставу обернулася в бурхливий океан і модель пароплава захиталася збоку в бік, — дивовижний металевий лист, що видавався над водою, стояв тихо й спокійно!

Кілька інженерів, що з другого кінця ставу з цікавістю дивилися на це диво, здивовано переглядалися, стараючись

Цим і скористався Армстронг для спорудження своєї пристані. Циліндри, що мусять підтримувати цю споруду над водою, він прикріпив на глибини 60-ти футів, а ще нижче од їх помістив пловучі диски, що назвав „гасителями“. Завдяки такій будові, цей дивний пловучий острів мусить бути завжди спокійний. Хвиля не доходить до велетенських поплавців, вони лишаються нерухомі. Цю рівновагу піддержуватимуть і „гасителі“ — круглі диски, що завдяки тисячо-тонній масі води, що тисне на них згори, суть міцними, непохитними підпорами. Пловучі пристані не зрушаться з місця.

Це було кілька місяців тому, в невеличкому хуторі, що причаївся між лісів штату Делава́ра, в Північній Америці. Широкоплечий, чепурно одягнений чоловік стояв над невеличким ставком, з дивовижною штуркою в руках. Це був великий металевий лист з круглими підпорками, до яких були прироблені гостроверхі циліндри, а трохи відступивши від них — невеличкі диски. Чоловік перехилився через огорожу, що йшла навколо ставу, обережно пустив таємничу річ на воду. Дзеркало ставу ледве-ледве захвилювалося, дивна споруда стала поволі тонути і, поринувши більш, як на три чверти, стала нерухомо, висячись над водою своєю плоскою блискучою площадкою.

Тоді чоловік прикріпив до одного боку цієї речі невеликий якір з поплавцем, а коло нього помістив маленьку модель океанського пароплаву. Потім підійшов до довгої рушалки, на половину затопленої в ставку, і став рушати її. Рухалка, як дзеркало, поверхню води забрижжалась, захвилювалась, і незабаром ставок став подібний до розбурханого шквотом моря. Хвилі що ходили по всьому ставу, ніби підкидали пароплавець; він не витримав цього скам'янілого танцю і перекинувся, пішов на дно.

Та дивна річ! В той час, як поверхня ставу обернулася в бурхливий океан і модель пароплава захиталася збоку в бік, — дивовижний металевий лист, що видавався над водою, стояв тихо й спокійно!

Кілька інженерів, що з другого кінця ставу з цікавістю дивилися на це диво, здивовано переглядалися, стараючись згадати собі це загадкове явище. Широкоплечий чоловік відійшов від рушалки, підійшов до зацікавлених глядачів і, показавши записку книжку з рисунками, почав щось пояснювати рівним і спокійним тоном...

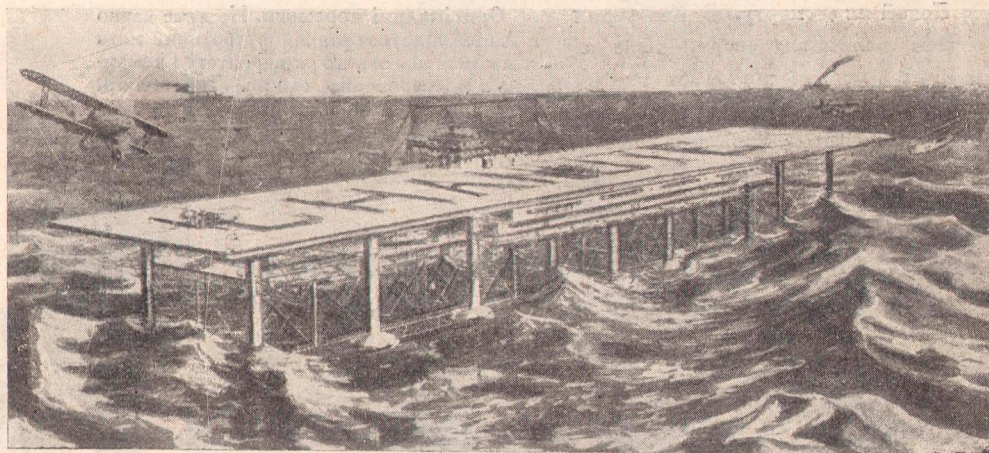
Цього чоловіка звали Едвардом Армстронгом, а та дивовижна споруда, з якою він зробив таку цікаву спробу, була модель пловучого аеродрому, штучного сталевосталевого острова, що мусив з'явитися в центрі Атлантичного океану.

Чому ж геніальний вигад Армстронгів має лишатися спокійним навіть в час найдужчих штормів? Пояснення цьому ми знайдемо в кількох широко відомих фактах. Поверхня океанів і морів під час бурь хвилюється в горизонтальному напрямку. Напрямок цей вертикальний і дуже походить на рух скатертини на столі, коли ми, взявши її за один край, станемо рухати його. Таким чином верхній шар води, навіть під найстрашніший шторм, хвилюється не глибше, як 50 футів. Доказом цього може бути те, що екіпаж підводного човна, який попав у смугу бурі і поринув глибше, як на 50 футів, зовсім не чув а ні найменшого коливання.

Едвард Армстронг з моделлю пловучої пристані.

Цим і скористався Армстронг для спорудження своєї пристані. Дивлячись, що мусять підтримувати цю споруду над водою, він прикріпив на глибині 60-ти футів, а ще нижче од їх помістив пловучі диски, що назвав „гасителями“. Завдяки такій будові, цей дивний пловучий острів мусить бути завжди спокійний. Хвиля не доходить до велетенських поплавців, вони лишаться нерухомі. Цю рівновагу підтримуватимуть і „гасителі“ — круглі диски, що завдяки тисячо-тонній масі води, що тисне на них згори, суть міцними, непохитними підпорами. Пловучі пристані не зрушаться з місця.

Пловуча пристань серед Атлантичного океану.

Хвилі розбиватимуться об їхні сталеві підпори, укріплені величезними якорями, вагою 12.500 хунтів кожен. Ці якорі будуть привішені до товстих кабелів 1.000 футів завдовжки.

Таких пловучих островів буде кілька. Всі вони будуть споруджені за 400 миль від тої великої водної путі, якою що-року проходить тисячі пароплавів з Європи до Америки. Кожна пловуча пристань коштуватиме півтора мільйони карбованців; вона матиме площадку в 1.200 футів завдовжки й 400 футів завширшки, підняту на 70 футів над рівнем моря.

Такі сталеві острови будуть чудом техніки й будівництва. Величезні ангари, раховані на 200 літаків, комфортабельні готелі й ресторани, склади горючого матеріалу, магазини, радіо-станції, метеорологічні обсерваторії —

усе це буде на кожній такій пристані. На таких „моредромах“ будуть і спеціальні судна, що мають рятувати пароплави, які зазнали аварії. На рогах сталевих площадок будуть струнки маяки, що кидають сліпуче проміння світла.

Сталеві острови Армстронга — не фантазія. Американський уряд ладен здійснити цей грандіозний проєкт. Спішно розробляється додаткові плани, підсумовується в думці колосальні цифри майбутніх барисів, намічається план самого будівництва.

Мине кілька років, і на поверхні Атлантичного океану виросте ряд сталевих колосів. Аероплани з глухим гуркотом сідатимуть на ці площадки, забиратимуть паливо й летітимуть далі, зникаючи в туманній далині обрію й даючи дорогу новим гостям. Бурі не будуть страшні для сталевих птиць. Людський геній переможе грізну стихію.

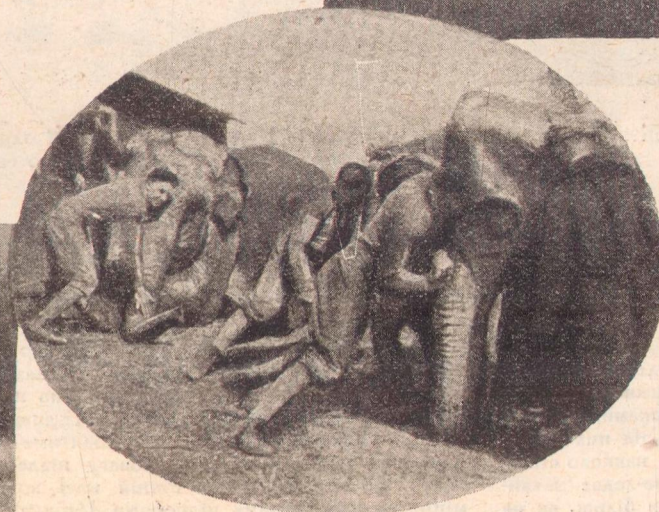
Пловучі острови — пристані — не фантазія, а дійсність і мабуть дійсність найближчого майбутнього.

П. Біляїв.

ПРО ВСЕ == == ПОТРОХУ

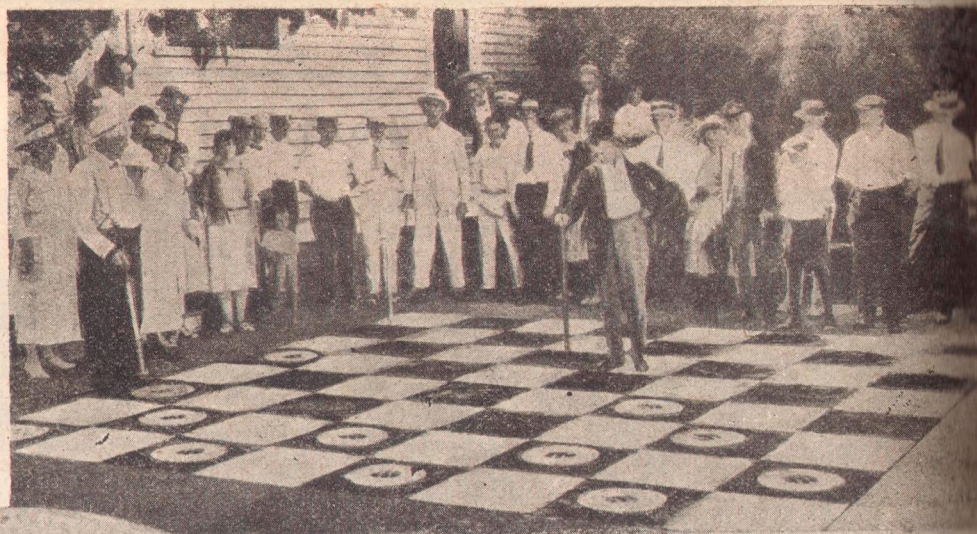

Новий вид спорту. В Каліфорнії з'явився новий вид спорту—теніс на роликах. Для цієї гри треба великої зручності та рухливості. Разом з тим вона дуже цікава, захоплююча розвага.

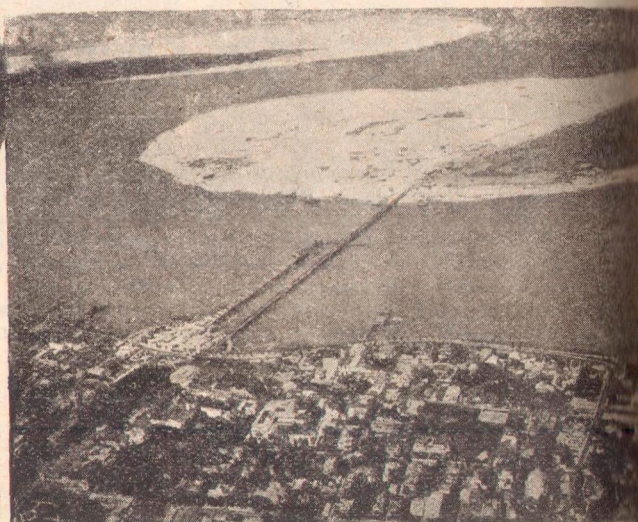

Оригінальні перемоги. Не дуже давно в Англії відбувся рідкий футбольний матч між командою одного університету і командою... дресированих слонів. Товстошкірі спортсмени грали ні трішки не гірше од своїх двоногих супротивників, що тільки на силу перемогли їх.

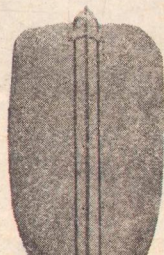
З ВИСОКОСТІ 1500 ФУТІВ

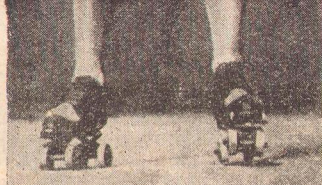

Найбільша в світі шахівниця. Недавно в Америці відбувся аматорський шашковий турнір на величезній, зробленій спеціально для цього, шахівниці. Шахівниця зроблена з чорного й білого цементу.

Штучні острови. Рівно рік тому спритні американці рішили спорудити штучний острів коло берегів Флориди. Зараз ця єдину в світі споруду цілком скінчено. Новий острів, сфотографований з „птичого польоту“, обернений тепер у місто з великими вулицями, будинками, садами.

Новий вид спорту. В Каліфорнії з'явився новий вид спорту—теніс на роликах. Для цієї гри треба великої зручності та рухливості. Разом з тим вона дуже цікава, захоплююча розвага.

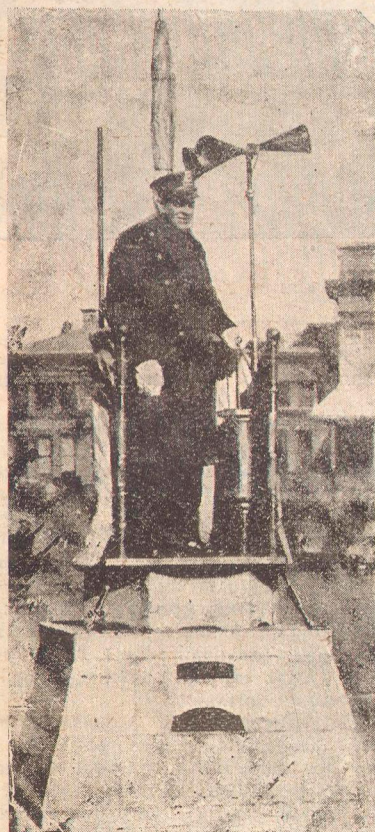

Оригінальні перемоги. Не дуже давно в Англії відбувся рідкий футбольний матч між командою одного університету і командою... дресированих слонів. Товстошкірі спортсмени грали ні трішки не гірше од своїх двоногих супротивників, що тільки насилу перемогли їх.

Штучні острови. Рівно рік тому спритні американці рішили спорудити штучний острів коло берегів Флориди. Зараз цю візну в світі споруду цілком скінчено. Новий острів, сфотографований з „птичого польоту“, обернений тепер у місто з великими вулицями, будинками, садами.

З ВИСОКОСТИ 1500 ФУТІВ

Лондон в тумані. Коли настають туманні дні, в Лондоні на перехрестях великих вулиць роблять спеціальні помости для полісменів. На цих помостах ставиться голосномовця і особні семафори, якими регулюється вуличний рух.

З високости 1500 футів. Американський гілоп Джонсон на парі сплигнув з парашютом з високости 1.500 футів. Сміливий жарт скінчився щасливо. Парашюот плавно спустився на землю із своїм живим грузом.

„Америка роззброюється.“ Не вважаючи на всякі „мирні“ конференції, Америка й не думає роззброюватись. Доказом цьому може бути новий вигад полковника Барсу—велетенська бомба для аеропланів.

Найбільший в світі чобіт. На виставці шкіряної продукції, що була в Лондоні, виставлено найбільший в світі чобіт. Який цей чобіт завбільшки, можна судити по фігурі жінки, що сидить коло нього.

У Ч А Н

Ян-Цзе—могутня річка.

Вона в'ється мов дракон і на своєму довгому шляху горам і долинам дарує свою вільгість.

Ян-Цзе жене криві вітрила і, коли заходить сонце, вилискує рожевим відсвітом.

Ян-Цзе дає поміч і заможнім і вбогим.

Околишні селяне не знають, як нахвалитися нею. Вона зрошує лани, вона живить садовину, вона є символ родючости.

Недурно англійський імперіялізм хижо стикав тут свої лабети, рясно скропивши землю кров'ю.

Звичайно, не британською. А кров'ю тубільних кулі, селянською кров'ю. І тепер околишнім селянам дуже запало в пам'ятку ще одно: Вансян.

Безборонне тихомірне місто, що англійці обстрілювали його з річки запальними набоями.

Загинуло сила будинків, безліч людей. Люде в жаху металися з вулиц в вулицю, тікаючи від подум'я, неначе підчас землетрусу.

Вансан.

Незабутня згадка, що за неї муситиме згодом

наплатити і англійський крамар і англійський дипломат. Чи ж варт говорити, як зустрічали на Ян-Цзе переможну армію кантонців?

* * *

Салдати Сун-Чуан-Фана бешкетували, і життя в Учані поволі затихало. Не пасли задніх і європейці, що тут лишилися, здебільшого англійці.

— Чого ж мовчати? Хіба ж хінці народ?

В кварталі, де притулилися непевні місця розваги, своєрідні дансінги, бари та курильні опіуму, всю ніч затинала музика, лунали п'яні вигуки та пісні.

П'яні гульвіси, що звуться в Лондоні „джентльменами“, запрягли двохколесні візки рікшей, засмаглих нафарбованих дівчат, і підвигуючи стеком, ганяли від шинку до шинку, від притону до притону.

Аж ось наступ кантонців. У місті почався голод. Харчів майже зовсім не привозилось.

* * *

На розі торговиді старий дім старого Фун-Лі.

Тут він доживав своїх літ з кудлатим і теж старим псом.

По інших місцях уже не додержувалось традиційних церемоній.

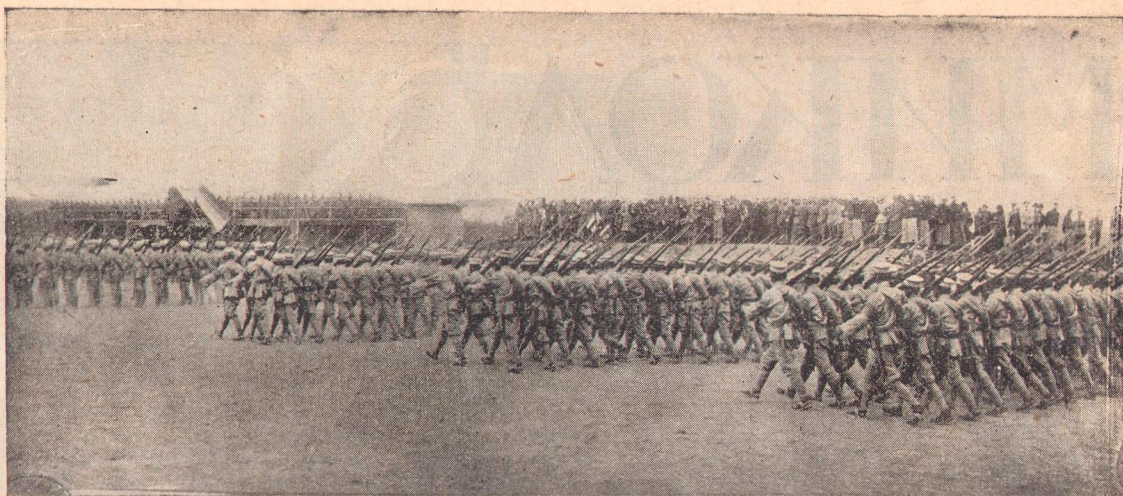
Господі ж Фун-Лі ще жива була стародавня традиція і гостя зустрічали численними промовистими вітаннями:

— Чудовий той день, коли мої очі тебе уздріли.

— Хай будуть благословенні твої ноги, бо вони принесли тебе до мене.

— Хай у тебе буде численне потомство, і коли ти вмирати, то твої діти і внуки згадуватимуть тебе тільки ясними словами подяки.

Фун-Лі був вели-

Парад Мукденського війська в день 15-их роковин китайської рсволюції (10 жовтня)

його до кімнати і там приготував гарячого чаю. Тоді Фан-Су розповів, що з ним скоїлося, і говорив він уже усміхаючись, неначе все це якась абияція, а важлива річ—це тривога, що він, Фан-Су, завдав старому Фун-Лі.

Як заходило сонце спорядився він податися геть із міста: бо кантонці недалеко. Голод туди гнав. Його зовсім зубожили, у нього не лишилося навіть коша.

Аж ось він натрапив на чуанфанівських салдатів. Перш вони його побили, а потім начепили на його шию мотузку, немов собаці та й поволокли за собою. Зовсім смерклося. Фан-Су Ледве совгав ногами переляканий і гриз мотузку, скаженно гриз мотузку.

Він перегриз її і тоді шуснув у куші. Салдати недовго шукали його і пішли собі геть, проклинаючи Фан-Су. Отоді ж то він почав повзати

стеком, ганяли від шинку до шинку, від притону до притону. Аж ось наступ кантонців. У місті почався голод. Харчів майже зовсім привозилось.

* * *

На розі торговлиці старий дід старого Фун-Лі.

Тут він доживав своїх літ з кудлатим і теж старим псом.

По інших місцях уже не додержувалось традиційних церемоній. Господі ж Фун-Лі ще жива була стародавня традиція і гостя зустрічали щоденними промовистими вітаннями:

— Чудовий той день, коли мої очі тебе уздріли.

— Хай будуть благословенні твої ноги, бо вони принесли тебе до мене.

— Хай у тебе буде численне потомство, і коли ти вмиреш, то твої діти і внуки згадуватимуть тебе тільки ясними словами поляки.

Фун-Лі був великий мастак на церемонії.

Він швидче ладен був би вмерти, а ніж увійти до кімнати, коли гість не дійшов до середини її.

22 привітання він знав для жіноцтва.

73 привітання він знав для чоловіків.

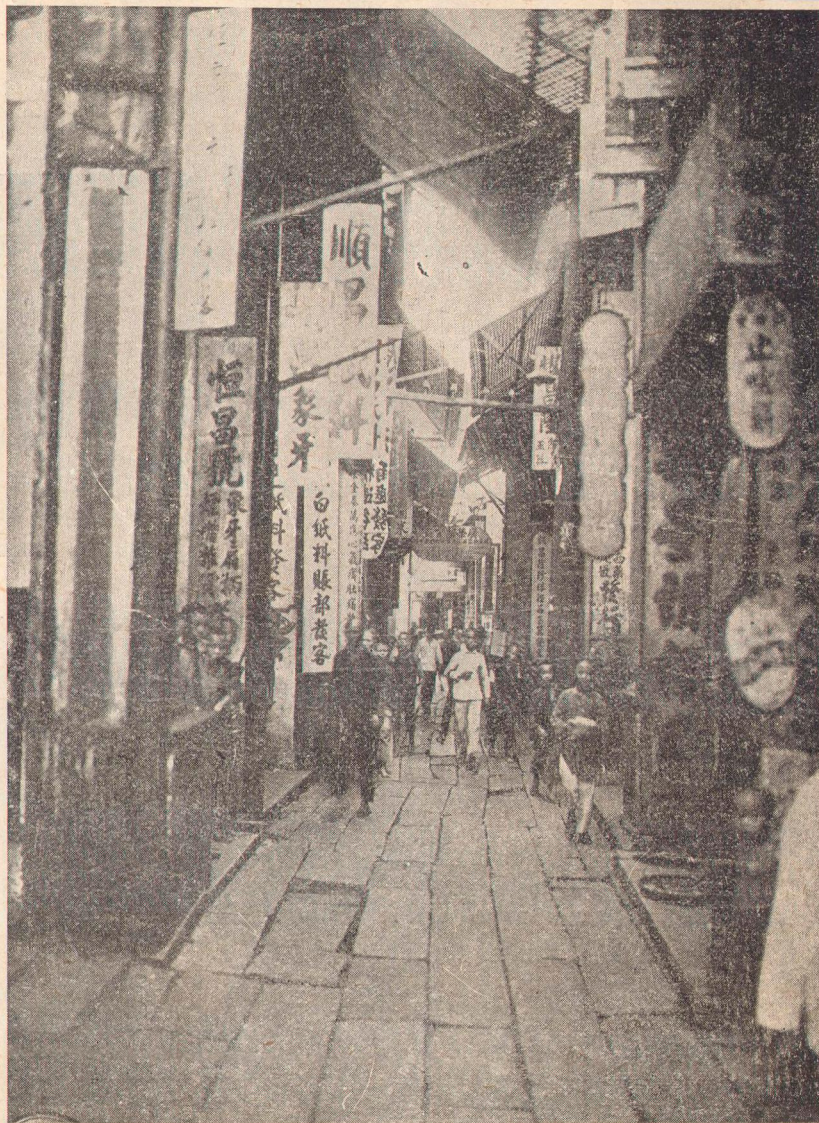
Та цього вечора він позабував їх усі. Зпочатку йому здавалося, що на дворі завив пес. Потім удруге завило, та так чудно й довго.

Фун-Лі взяв у хаті довгу палицю та жовтого лихтаря і вийшов на двір.

І тут біля смітника він угледів якесь чудне обшарпане потворіння. Нарешті, на ледве впізнав Фан-Су, базарного крамаря, що торгував садовиною.

Якого химерного гостя принесла ніч! Він не прийхав і не прийшов, а приліз рачки, і Фан-Су зовсім не знав, як його привітати.

— Хай будуть благословенні твої ноги!.. Та одразу замовк, підвів Фан-Су, поволик

Вулиця в Кантоні

і повз, зовсім занепавши на силі та вже, як звичайно, приліз на базар і сховався на дворищі Фун-Лі...

* * *

Коли до Учану вступати кантонці, ще зовсім слабкий Фан-Су визирнув у вікно.

Його землистого кольору від страждань обличчя тепер засяяло веселим усміхом.

— Я дуже жалкую, — сказав він старому Фун-Лі, — що ще не зважаю кричати так, як кричав на базарі.

Алестан.

Хінський торговець

МИКОЛА

А ЖЕРЯ

Стаття О. Б.

КРІПАЦЬКА Україна, що породила великого бунтаря Тараса, дала ще безліч безіменних, сірих, що наймення їхні не дійшли до нас, бунтарів-повстанців проти нелюдського визиску панського, проти знущань та сваволі шляхетської над гречкосієм-мужиком.

З кріпацьких сіл тікали вони на вільні, ще не заселені людом степи Херсонщини, Таврії. Аж до Басарабії, на гирла Дніпрові, на плавні й саги

Стаття О. Б.

КРІПАЦЬКА Україна, що породила великого бунтаря Тараса, дала ще безліч безіменних, сірих, що наймення їхні не дійшли до нас, бунтарів-повстанців проти нелюдського визиску панського, проти знущань та сваволі шляхетської над гречкосієм-мужиком.

З кріпацьких сіл тікали вони на вільні, ще не заселені людом степи Херсонщини, Таврії. Аж до Басарабії, на гирла Дніпрові, на плавні й саги славити перебиралися втікачі, вступаючи там чи

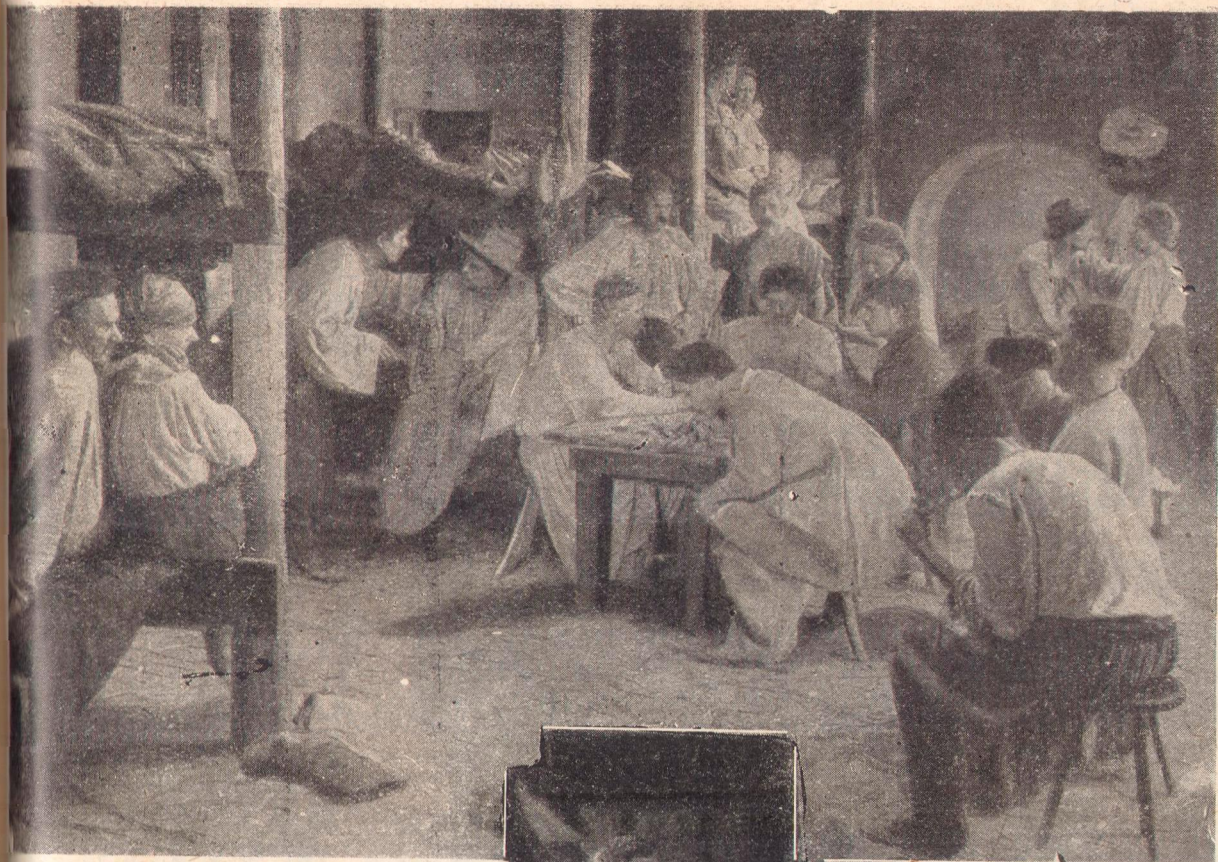

наймитами до колоністів-поселенців, а то й поміщиків, що тільки тільки почали й туди, простягати лапи свої загрибуші, чи до рибальських ватаг, що отамани їхні добре таки вміли витискати соки з забитих, заляканих утікачів.

Микола Джеря—один з багатьох. Так само не стерпівши знущань, втікши з рідного села, покинувши там і батьків своїх старих, і жінку молоду, поклавшись помститися над лютим ганом своїм, подався він із купкою таких, як і сам, втікачів-бурлак світ за очі, шукати хоч трохи кращого, більш людського життя.

Дим і вогонь пожежі (стоги на панському току спалахнули) освітлював шлях втікачам. Через дикі й безкраї степи гадюкою вився він, через ті степи, що лише скрипіння маж та погейкування на волів заялозених і засмаглих чумаків порушувало їхній величній спокій. Приставши спершу на роботу на цукроварні, що саме тоді почала Україна ними забудовуватися, не змогли довго бурлаки на ній перебути. Вербівський пан (Вербівкою звалояся рідне село втікачів) по всіх кутах і закутках України гасав, шукаючи навісних йому втікачів, щоб як не помститися, то бодай на трупи їхні надивитися. Приїхав він і на ту цукроварню, де працювали бурлаки. Мусили вони далі тікати, на безмежні степи, до зарослих лозою й оситнягом пла-

нів Дніпрових. Рибальська ватага Ковтуненка радо прийняла до своїх лав кремезних і здорових бурлаків. Так минав час. Микола Джеря почав забувати про свою Вербівку, може й Нимидору, жінку свою забув-би, коли-б не Мокрина, дочка Ковтуненкова, що і лицем і станом струнким була, як дві краплини води, подібна до Нимидори, ввесь час нагадуючи Миколі про покинуту батьківщину. Марно упала Мокрина біля Миколи, марно життям своїм ризикувала, рятуючи його від ризиків пазурів уряд-

ОСТАННІЙ ВИПУСК
ВУФКУ

ТАРАС ТРЯСИЛО

(з часів запорізької січі)

Сценарій В. Радиша, за поемою

В. СОСЮРИ

Постановка реж. В. Чардиніна.

З участю артистів Б. Бучми,
Н. Ужвій та ін.

ників та поліціянтів, що цілі лови на
утікачів розпочали за приводом вер-
бівського пана. Пан цей не спав, не
облишав надії на помсту. Провідавши,
що якісь утікачі працюють на гирлах
Дніпрових за рибалок, рушив він
руди. Всі поліціянти, урядники та при-
стави стали до його послуг. Оточивши
невеликий гурт бурлак, загнавши його
в очерети й підпаливши плавні зо всіх
кінців, примусили вони й Джерю й
товаришів його здатися їм до рук.
Кайдани, тюрма, суд—ось дальша доля
Джерина. Радісна звістка про „визво-
лення“ селян (ще-б пак „визволення“
та не від панів, а від землі!), що аж
через брами тюремні прокралася, була
облаудною звісткою. Селянство не змо-
гло

ників та поліціянтів, що цілі лови на
утікачів розпочали за приводом вер-
бівського пана. Пан цей не спав, не
побишав надії на помсту. Провідавши,
що якісь утікачі працюють на гирлах
Дніпрових за рибалок, рушив він
руди. Всі поліціянти, урядники та при-
стави стали до його послуг. Оточивши
невеликий гурт бурлак, загнавши його
в очерети й підпаливши плавні зо всіх
кінців, примусили вони й Джерю й
товаришів його здатися їм до рук.
Кайдани, тюрма, суд—ось дальша доля
Джерина. Радісна звістка про „визво-
лення“ селян (ще-б пак „визволення“
та не від панів, а від землі!), що аж
через брами тюремні прокралася, була
облудною звісткою. Селянство це скоро
розуміло.

Нічого майже не змінилося. Тяж-
кою працею; кривавим потом му-
сило селянство відробити за ту зли-
днену землю, що її йому хвалені
„визволителі“ дали. Джерю було пере-
можено. Не під силу було одному, хоча-б і найзавзятішому бун-
тареві боротися з ладом визиску, знущання й експлоатації. Джерю
було переможено, але бунтарства, потягу до волі, до кращого жит-
тя не перемогти. Історія це довела.

Відомий український режисер Марк Терещенко втілює на екрані
найкращі сторінки славетного твору І. Нечуя-Левицького, що повість
його „Микола Джеря“ стала за матеріал для нового фільму ВУФКУ.
Артист Бучма, що грав ролю Шевченка і ролю Тараса Трясила в
фільмі тієї-ж назви, виконує ролю Миколи Джері. Його вміння і
талант в великою запорукою поспіху картини.

Сценарій написав Микола Бажан. Знімав картину оператор
Рона, що вславив себе знімками картини „Гамбург“.

Наймення Лярова, Осташевського, Лісовського, Красноярського,
Капки теж добре відомі нашій публіці. Акторка Токарська виконує
ролі Нимидори та Мокрини. Актори, чудова натура Дніпрових
плавнів, чорне море, степи—ось те, що привабить і зачарує радян-
ського глядача.

Вже знято останній кадр цієї картини.

ЕМІЛЬ ЯНІНГС

Еміль Янінгс це—імя відоме особливо німцям. Еміля Янінгса його одноземці вславили, як „невизнаного героя“, його навіть звуть „Бісмарком німецького кіно“. І слід зазначити, що він справді відіграв велику роль в оздоровленні німецького кіно від прикрого містицизму, що там запанував, і від найгірших рис „достоєвщини“, що органічно розрослася в німецькій мистецтві. Росквіт генія Янінгса довів шкідливість і некінематографічність містицизму. Заслуга генія Янінгса в тім, що він став яскравим виразником реалістичного напрямку в кінематографії і визначив певні шляхи творчості кіно-актора, Янінгс став героєм сучасності. У всіх картинах він грає сам себе. Це—тип фізично дужого, часто недоумковатого, але завжди палкого хижака. Янінгсові чужі раніш заведені штампи. Виконуючи ролі історичних героїв, він змінює художнє уявлення про них, виображаючи їх в обстанові побуту й повсякденщини і позбавляючи їх таким чином безживної дерев'яної величності. Янінгс є щирий актор здорової крові. За це його й люблять. Янінгс пройшов до кіно, будиши вже відомим драматичним актором, він досі не покинув ще зовсім і, здається, не має на думці кидати сцени. Тепер після того, як найвидатніша кінематографічна фільма в Німеччині „УФА“ попала в руки американців, Янінгс опинився в Америці і тільки 3 місяці на рік виступатиме в Німеччині.

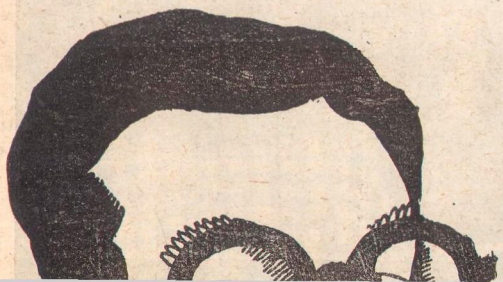
Еміль Янінгс,—Найпопулярніший німецький кіно-актор.

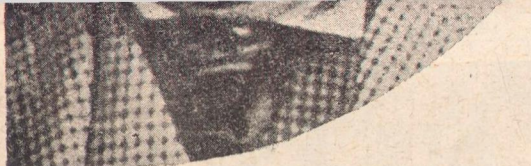

Режисер Мурнау гримує Янінгса для кіно-картини „Фауст“.

Шарж на Чарлі Чапліна,—відомий американський кіно-комік.

Еміль Янінгс,—Найпопулярніший німецький кіно - актор.

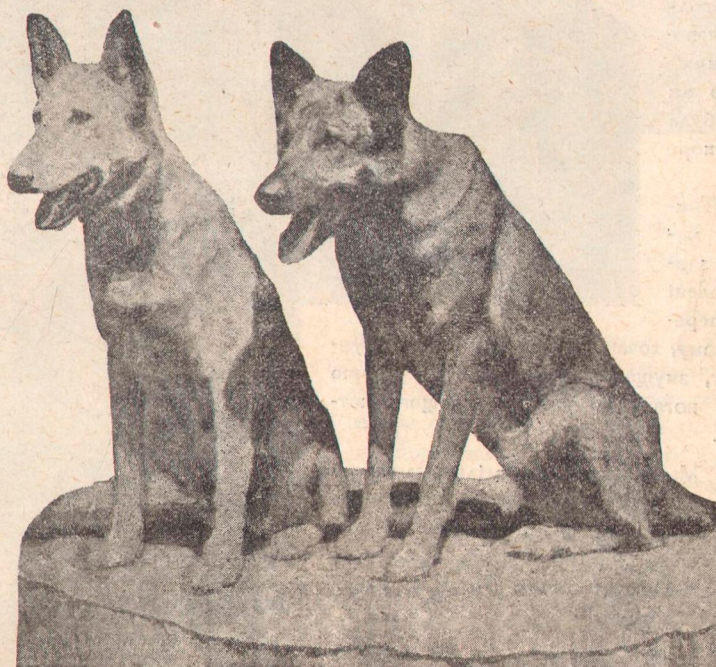
Режисер Мурнау гримує Янінгса для кіно-картини „Фауст“.

Шарж на Чарлі Чапліна,—відомий американського кіно-коміка

Шарж на Гарольд-Ллойда, популярного коміка американського кіно.

Рін - Тін - Тін,—зорі американського кіно.

Колін Мур,—найбільш популярний, дуже оригінальний американський кіно-зоря.

ОСТАННІЙ ВИПУСК ВУФКУ

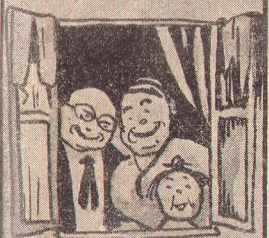
МИКОЛА ДЖЕРЯ

За повістю І. Нечуя-Левицького
Сценарій М. Бажана

Режисер М. Терещенко
Оператор—І. Рона

В головній ролі Б. Бучма

СТОРІНКА ГУМОРУ

Побачення Чичерина з Тевфік-Рушті-бей схвилювало закордонну пресу

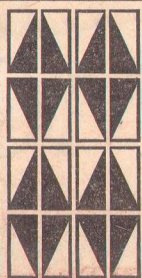
Листопад на Україні.

На дворі стоїть хороша сонячна погода.

- Проект перший: використання енергії народу, що вештається по вулицях (під тротуаром влаштувати завод),
 2) Проект приладдя до трамваю для охорони людей від катастроф.
 3) Проект—як позбутися житлової кризи—„кожен сам собі квартира“.
 4) У Харкові з'явилося багато професіоналів-жебраків—проект голосоглушителя.

ВУФКУ

**ВСЕУКРАЇНСЬКЕ
ФОТО-КІНО
УПРАВЛІННЯ**

**НАЙБЛИЖЧИЙ ВИПУСК
ВЕЛИКИЙ ХУДОЖНИЙ
ФІЛЬМ**

ВУФКУ

**МИКОЛА
ДЖЕРЯ**

МИКОЛА ДЖЕРЯ

Кіно-повість
на 7 частин

Сценарій **Миколи Бажана**
Режисер **Марк Терещенко**
Оператор **І. Рона**
В головній ролі арт. **Бучма**

ВУФКУ

ВУФКУ